

Oordelen

Het College van B&W van de gemeente Son en Breugel discrimineert een vrouw van Sinti-afkomst door op de woonwagenstandplaats waar zij woont, geen woonwagenbewoning meer toe te staan.

Oordeelnummer 2016-71

Datum: 07-07-2016

Grond: **Ras**

Terrein: **Sociale Bescherming**

Volledig oordeel

Oordeel

2016-71

Datum: 7 juli 2016

Dossiernummer: 2016-0022

Oordeel in de zaak van

[. . .]

wonende te [. . .], verzoekster

tegen

College van Burgemeester en Wethouders van gemeente Son en Breugel

gevestigd te Son en Breugel, verweerder

1 Verzoek

1.1

Verzoekster vraagt het College voor de Rechten van de Mens (hierna: het College) om te beoordelen of verweerder jegens haar verboden onderscheid op grond van ras maakt door het beleid te voeren dat op de woonwagenlocatie Oranjetip geen woonwagenbewoning meer wordt toegestaan.

1.2

Verzoekster heeft het College ook gevraagd om te beoordelen of Woonstichting 'thuis, de verhuurder van de standplaatsen van de woonwagenlocatie Oranjetip (hierna: de verhuurder), verboden onderscheid op grond van ras maakt.

2 Verloop van de procedure

2.1

Het College heeft kennis genomen van de volgende stukken:

- verzoekschrift van 12 januari 2106, ontvangen op dezelfde datum;
- aanvullend verzoekschrift van 1 en 18 februari 2016;
- verweerschrift van 31 maart 2016;
- aanvullend verweerschrift van 6 juni 2016.

2.2

Het College heeft de zaak ter zitting behandeld op 2 juni 2016. Partijen zijn verschenen. Verzoekster werd vergezeld door [. . .], Travellers United Nederland. Verweerder werd vertegenwoordigd door mr. drs. B.T.Th. de Moor, advocaat te Middelburg, die werd vergezeld door [. . .], senior beleidsmedewerker volkshuisvesting, en [. . .], senior planoloog/senior beleidsmedewerker RO.

2.3

Het College heeft ter zitting de zaak van verzoekster tegen de verhuurder gevoegd behandeld. In deze zaak is oordeel 2016-72 uitgebracht.

3 Feiten

3.1

Verzoekster is van Sinti-afkomst en woont op woonwagenlocatie Oranjetip in de gemeente Son en Breugel. Zij bewoont een woonwagen.

3.2

In de gemeente zijn 49 standplaatsen op vier woonwagenlocaties, waarvan er 41 in gebruik zijn. Op woonwagenlocatie Oranjetip zijn tien standplaatsen, acht daarvan staan leeg. De verhuurder is sinds 2000 eigenaar en verhuurder van alle woonwagenstandplaatsen in de gemeente. Met uitzondering van enkele woonwagens is de verhuurder tevens eigenaar en verhuurder van de woonwagens.

3.3

Verweerder heeft op 20 december 2012 zijn woonwagenbeleid vastgelegd in de Woonvisie 2012-2020. Naar aanleiding van deze Woonvisie heeft de gemeenteraad op 19 december 2013 besloten om:

1. de gemeentelijke taakstelling van woonwagenstandplaatsen van maximaal 49 los te laten;
  2. vrijkomende woonwagenstandplaatsen niet meer in stand te houden, waardoor het aantal woonwagenstandplaatsen in de gemeente zal afnemen ('natuurlijk krimpscenario');
  3. op basis van het 'natuurlijk krimpscenario' alle woonwagenlocaties op termijn te herontwikkelen, waarbij een duurzame vorm van huisvesting uitgangspunt is.
- 4 Geen woonwagenbewoning toestaan op locatie Oranjetip

- Onderscheid op grond van ras?

Standpunt verzoekster

4.1

Verzoekster is van mening dat verweerder jegens haar onderscheid op grond van ras maakt door het beleid te voeren dat op de woonwagenlocatie Oranjetip geen woonwagenbewoning meer wordt toegestaan. Het beleid van verweerder betekent dat vrijgekomen standplaatsen op de woonwagenlocatie Oranjetip worden ontmanteld. Op termijn zullen alle woonwagenlocaties in de gemeente verdwijnen. In het kader van de herontwikkeling zullen op de locatie Oranjetip goedkope sociale woningen worden gebouwd. Verzoekster heeft een terugkeergarantie naar de locatie, maar dan moet ze in een van deze woningen gaan wonen. Dat wil verzoekster niet, zij wil in een woonwagen blijven wonen.

Standpunt verweerder

4.2

Verweerder betwist dat hij jegens verzoekster onderscheid op grond van ras maakt. Hiertoe voert hij aan dat de woonwagens op Oranjetip sterk verouderd zijn en dat de bezetting op deze locatie terugliep. Met de verhuurder is verweerder tot een herontwikkeling van de locatie Oranjetip gekomen. Het gemeentelijke beleid is gestoeld op twee pijlers: duurzaam wonen en integratie. Dat betekent dat er op langere termijn naar gestreefd wordt dat woonwagens verdwijnen en plaats maken voor duurzame woningen. Bovendien zullen woonwagenlocaties meer verweven worden met de directe woonomgeving. Het raadsbesluit van 19 december 2013 voorziet in de toekomst in een duurzame herontwikkeling van de andere woonwagenlocaties. De herontwikkeling van andere woonwagenlocaties is nu niet aan de orde, zodat deze woonwagenlocaties vooralsnog in hun huidige vorm blijven bestaan. Wanneer verzoekster er de voorkeur aan geeft om in een traditionele woonwagen te wonen, dan is dat nog steeds mogelijk op een van de andere drie woonwagenlocaties in de gemeente. Ze kan ook op grond van de terugkeergarantie op de locatie Oranjetip blijven wonen, maar dan in een duurzaam huis.

Beoordeling door het College

4.3

Artikel 7a van de Algemene wet gelijke behandeling (AWGB) bepaalt dat het maken van onderscheid op grond van ras is verboden bij sociale bescherming. Sociale bescherming is een ruim begrip en heeft mede betrekking op de toegang tot, en het aanbod van, goederen en diensten die publiekelijk beschikbaar zijn, met inbegrip van huisvesting (Kamerstukken II 2002/03, 28 770, nr. 3, p. 2 en p. 15). Het beleid van verweerder dat betrekking heeft op de verdeling van sociale woonruimte, meer in het bijzonder woonwagenbewoning, valt onder de reikwijdte van artikel 7a AWGB.

4.4

Verzoekster behoort tot de bevolkingsgroep van de Sinti. Verzoekster stelt, hetgeen door verweerder niet is betwist, dat het wonen in een wagen tot de wezenlijke elementen van de Sinti-cultuur behoort. Haar familie woont van generatie op generatie in een woonwagen. Ook zij zelf heeft haar hele leven in een woonwagen gewoond. Het College oordeelt dat verzoekster daarom een beroep kan doen op de grond ras van de AWGB.

4.5

Het College stelt vast dat uit het raadsbesluit van 13 december 2013, als vermeld onder 3.3, blijkt dat de gemeentelijke taakstelling van woonwagenstandplaatsen van maximaal 49 is losgelaten. Ook blijkt uit dit besluit dat vrijkomende woonwagenstandplaatsen niet meer in stand zullen worden gehouden en dat geen nieuwe of vervangende woonwagenstandplaatsen zullen worden aangelegd. Op de locatie Oranjetip is met dit gemeentelijk beleid een begin gemaakt door de leeggekomen standplaatsen onbruikbaar te maken voor woonwagenbewoning: van de tien oorspronkelijke woonwagenstandplaatsen zijn nu nog twee standplaatsen in gebruik voor bewoning; de resterende acht standplaatsen zijn voor bewoning onbruikbaar gemaakt. Ten slotte is vast komen te staan dat 15 woningzoekenden uit de gemeente op de wachtlijst voor een woonwagen staan. Het betreft kinderen en gezinsleden van huidige bewoners van de woonwagenlocaties.

4.6

Het College stelt op grond van het bovenstaande vast dat verweerder feitelijk een uitsterfbeleid voor woonwagenbewoning voert. Verweerder heeft besloten dat in het kader van een 'natuurlijk krimpscenario' vrijkomende standplaatsen niet meer in stand worden gehouden en dat geen nieuwe woonwagenstandplaatsen/locaties worden aangelegd in zijn gemeente. Dit betekent dat op de langere termijn woonwagenbewoning binnen de gemeente onmogelijk zal zijn. In eerdere oordelen heeft het College gewezen op de uitspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM), waarin het Hof heeft geoordeeld dat het woonwagenleven een wezenlijk onderdeel is van de cultuur en etnische identiteit van woonwagenbewoners (EHRM 18 januari 2001, appl. no. 27238/95, nr. 73 (Chapman/Verenigd Koninkrijk)). Ook heeft het College eerder gewezen op het rapport van de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI) over Nederland van 15 oktober 2013, waarin ECRI een directe relatie heeft gelegd tussen de beschikbaarheid van standplaatsen en het kunnen leven volgens de tradities van de eigen cultuur. ECRI heeft de Nederlandse autoriteiten aanbevolen om de behoeften van Roma, Sinti en reizigers die in woonwagens wonen, te inventariseren en ervoor te zorgen dat er voldoende standplaatsen beschikbaar zijn, zodat zij volgens hun tradities en cultuur kunnen leven. Omdat in de onderhavige zaak de woonvorm eveneens een essentieel onderdeel is van de cultuur van verzoekster, tast het door verweerder gehanteerde beleid de kern aan van de levenswijze van de bevolkingsgroep waartoe verzoekster behoort. Het College is derhalve van oordeel dat verweerder jegens verzoekster onderscheid op grond van ras maakt.

4.7

Op grond van artikel 1 AWGB wordt onder onderscheid zowel direct als indirect onderscheid begrepen. Van direct onderscheid is sprake indien een persoon op een andere wijze wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld, op grond van ras. Indirect onderscheid is aan de orde als een ogenschijnlijk neutrale bepaling, maatstaf of handelwijze personen met een bepaalde ras in vergelijking met andere personen bijzonder treft. Het College heeft reeds geoordeeld dat ingeval een beleid van een gemeente alleen woonwagenbewoners treft, de gemeente direct onderscheid op grond van ras bij de sociale bescherming maakt (vergelijk College 28 mei 2015, 2015-61, overweging 3.12). Dit is in lijn met het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie in de zaak Nikoloudi (zie HvJEU 10 maart 2005, nr. C-196/02, ECLI:EU:C:2005:141). In lijn met het vorenstaande overweegt het College dat verweerder met het door hem gehanteerde beleid direct onderscheid op grond van ras maakt, nu dat beleid uitsluitend personen treft die vanwege hun cultuur in een woonwagen wonen, waaronder mensen van Sinti-afkomst.

4.8

Het maken van direct onderscheid op grond van ras is verboden tenzij voor het onderscheid een wettelijke uitzondering bestaat. Verweerder heeft gesteld dat hij met het gehanteerde beleid duurzaam wonen en integratie wil bevorderen. Deze beleidsuitgangspunten zijn niet aan te merken als een dergelijke wettelijke uitzondering. Gesteld noch gebleken is dat een wettelijke uitzondering het directe onderscheid rechtvaardigt. Het College komt tot het oordeel dat verweerder jegens verzoekster verboden onderscheid op grond van ras maakt door het beleid te voeren dat op de woonwagenlocatie Oranjetip geen woonwagenbewoning meer wordt toegestaan.

5 Oordeel

Het College van Burgemeester en Wethouders van gemeente Son en Breugel maakt jegens [. . .] verboden onderscheid grond van ras. Aldus gegeven te Utrecht op 7 juli 2016, door mr. D.C. Houtzager, voorzitter, mr. C.A. Goudsmit en mr. P. de Casparis, leden van het College voor de Rechten van de Mens, in tegenwoordigheid van mr. N. Günes, secretaris.

mr. D.C. Houtzager

mr. N. Günes

namens deze,

mr. A.H. Pranger

secretaris